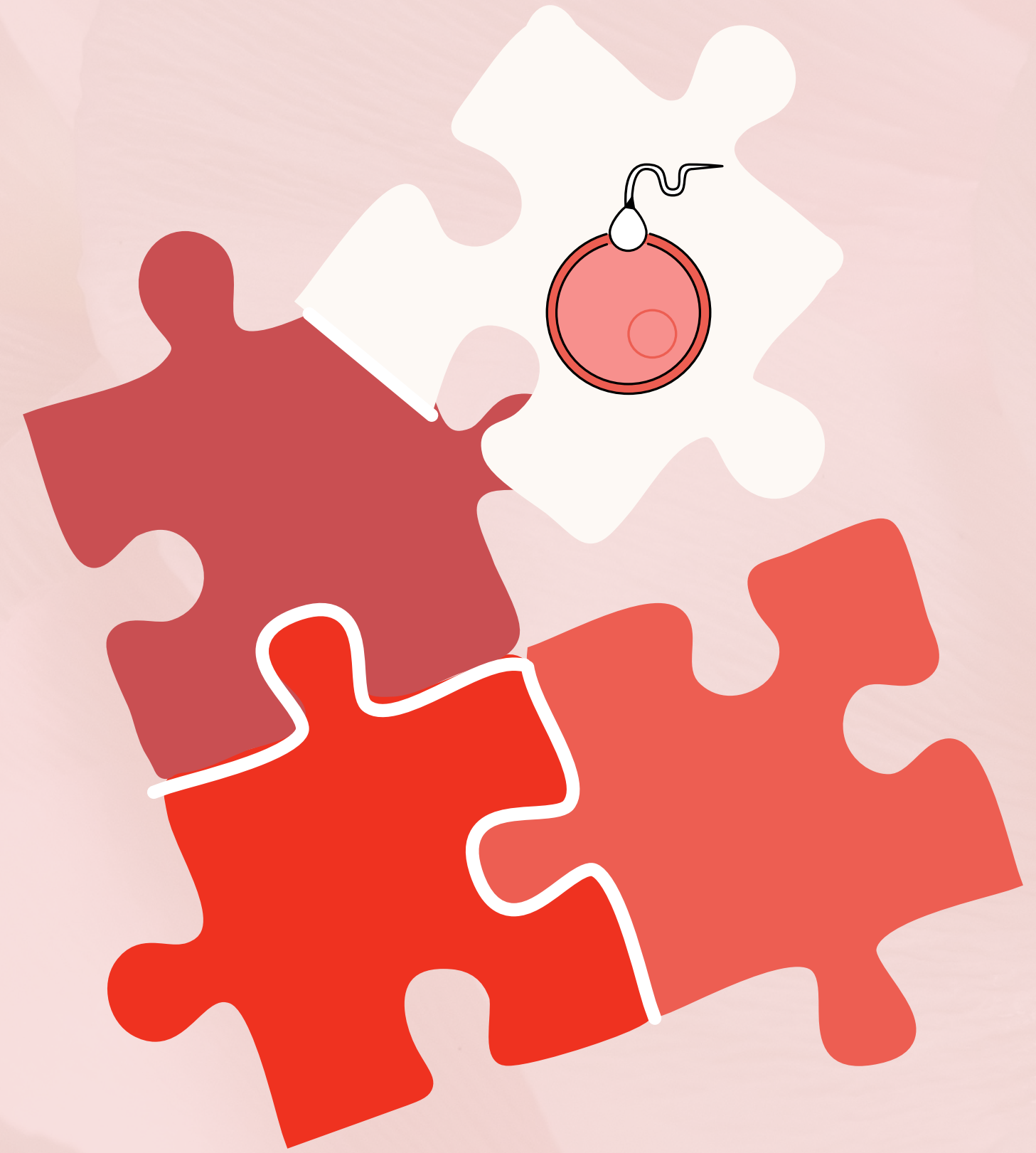

Репродукція як механізм забезпечення
безперервності існування видів.
Особливості процесів регенерації
організму людини.
Трансплантація тканини та органів.
Правила біологічної етики

ЮЛІЯ ІВАНОВСЬКА

ЩО ТАКЕ РЕПРОДУКЦІЯ?

Репродукція - це здатність живих організмів передавати генетичний матеріал від батьківського покоління до наступного в процесі розмноження

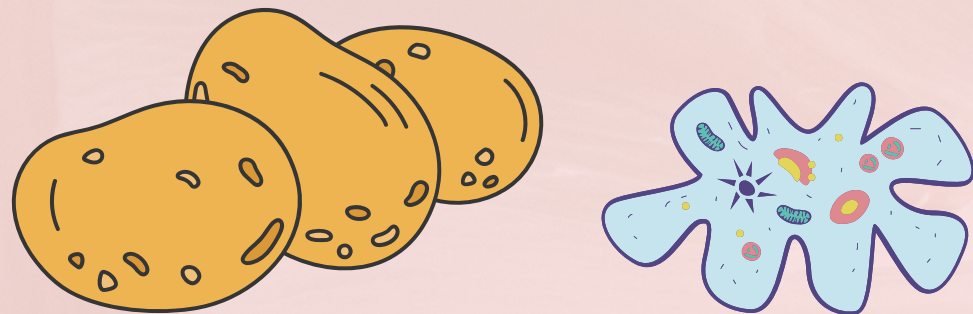
Репродукція живих організмів відбувається у формі розмноження у різний спосіб.

ФОРМИ РОЗМНОЖЕННЯ ЖИВИХ ОРГАНІЗМІВ

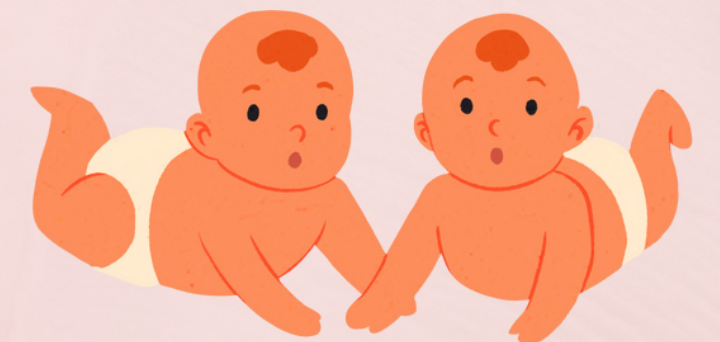
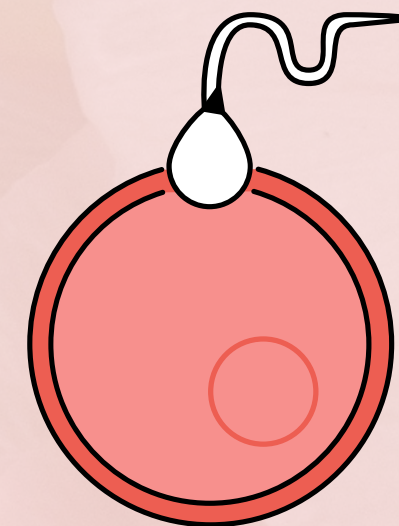
НЕСТАТЕВЕ

утворення нового організму з однієї або групи клітин вихідного материнського організму, в ході якого не утворюються статеві клітини і не відбувається статевий процес

СТАТЕВЕ

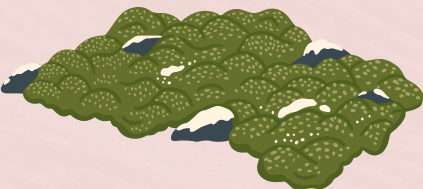
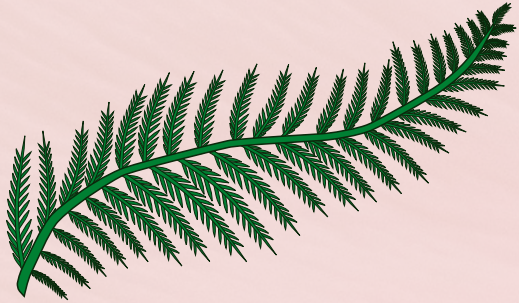

тип розмноження, за якого утворюється спеціалізовані статеві клітини і відбувається статевий процес

НЕСТАТЕВЕ РОЗМНОЖЕННЯ

ВИДИ НЕСТАТЕВОГО РОЗМНОЖЕННЯ

- 1** **Поділ клітин навпіл** ➔ під час якого утворюються дві ідентичні материнські клітин (*бактерії та одноклітинні еукаріоти: саркодові, джгутикові, інфузорії*)
- 2** **Множинний поділ** ➔ (шизогонія): після низки повторних поділів батьківського ядра та поділу самої клітини утворюються численні дочірні клітини (*малярійний плазмодій*)
- 3** **Брунькування** ➔ на тілі дорослої особини утворюється випинання - брунька, з якого потім формується нова особина (*дріжджі, прісноводна гідра, губки*)
- 4** **Розмноження спорами** ➔ (*деякі гриби: мукор, пеніцил, вищі спорові рослини*)
- 5** **Фрагментація тіла** ➔ розділення тіла багатоклітинного організму на дві або більше частин, кожна з яких утворює нову особину (*плоскі та кільчасті черви, голкошкірі*)
- 6** **Вегетативне** ➔ відтворення цілого організму з його вегетативних частин (*розмноження пагонами; розмноження бульбами й цибулинами; відокремленням частин материнського організм*)

НЕСТАТЕВЕ РОЗМНОЖЕННЯ

ПЕРЕВАГИ

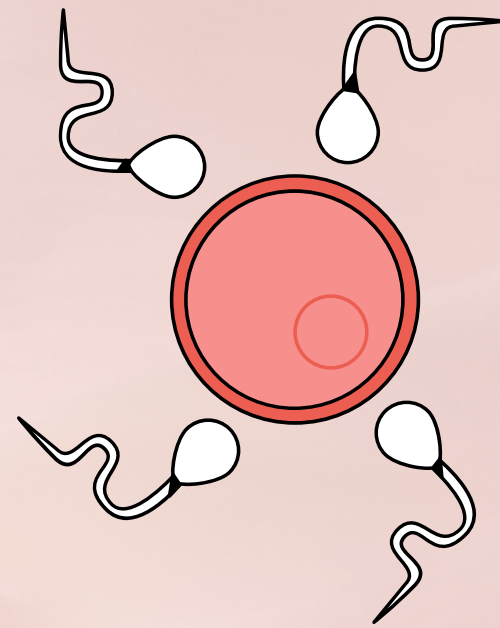
- 1 потрібна лише одна батьківська особина - менш енергозатратно;
- 2 утворюються генетично ідентичні нащадки;
- 3 сприяє поширенню та розселенню видів;
- 4 швидке розмноження.

НЕДОЛІКИ

- 1 відсутність генетичної мінливості;
- 2 загроза перенаселення та виснаження поживних речовин в одному місці існування.

СТАТЕВЕ РОЗМНОЖЕННЯ

ВИДИ СТАТЕВОГО РОЗМНОЖЕННЯ

- 1** **Розвиток із зиготи** ➤ внаслідок запліднення яйцеклітини сперматозоїдом утворюється зигота, яка дає початок новому організмові
- 2** **Партеногенез** ➤ розвиток організму із незаплідненої яйцеклітини, у рослин це явище має назву апоміксис (*риби, земноводні, ящірки*)
- 3** **Поліембріонія** ➤ процес розвитку кількох зародків із однієї заплідненої яйцеклітини (*деякі комахи та ссавці, у людини у разі поліембріонії народжуються однойцеві близнята*)

Існують види, у яких і чоловічі, і жіночі гамети утворює один і той же організм, який має і жіночі, і чоловічі репродуктивні органи. Такі організми називають **гермафродитними** або двостатевими (*гідра прісноводна, паразитичні плоскі черви, земляні черв'яки*).

Види, у яких окремо існують чоловічі та жіночі особини, називають **роздільностатевими**.

СТАТЕВЕ РОЗМНОЖЕННЯ

ПЕРЕВАГИ

- 1 нащадки отримують комбінацію генів від батьків;
- 2 комбінативна мінливість матеріал для еволюції.

НЕДОЛІКИ

- 1 необхідність пошуку партнера;
- 2 частина видів потребує спеціальних механізмів запліднення (запилення рослин птахами, комахами, вітром);
- 3 частина нащадків за невдалої комбінації ознак виявляються менш життєздатними, ніж батьківські особини;
- 4 низька кількість нащадків та швидкість розмноження.

ПОГОВОРИМО ПРО РЕГЕНЕРАЦІЮ?

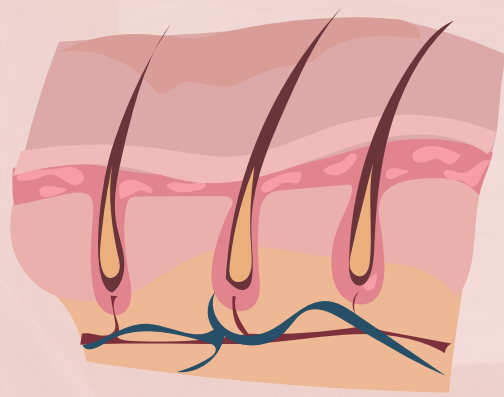
Регенерація - це здатність живих організмів відновлювати свої пошкоджені або утрачені структури

ФІЗІОЛОГІЧНА

Відбувається в процесі нормальної життєдіяльності організму й не пов'язана з пошкодженням чи втратою частин організму

- оновлення зовнішнього шару шкіри;
- зміна пір'євого покриву птахів;
- зміна волосяного покриву ссавців;
- опадання листя восени;

РЕПАРАТИВНА

Має місце тоді, коли необхідно відновити пошкодження структур організму

1 ПОВНА

Пошкоджена тканина повністю замінюється новою і пошкодження зникає безслідно;

2 НЕПОВНА

Місце пошкодження заповнюється сполучною тканиною, яка формує рубець.

ПАТОЛОГІЧНА

Виникає під час спотворення ходу регенеративного процесу внаслідок порушення харчування, розладів нервової чи гуморальної регуляції, пригнічення імунних реакцій

ПОГОВОРИМО ПРО ТРАНСПЛАНТАЦІЮ?

Трансплантація - це пересадка реципієнту органа або тканини, взятих з організму донора. Органи і тканини, які пересадили називають **трансплантатами**

ВИДИ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ

- 1 Аутотрансплантація:** реципієнт є донором сам для себе
- 2 Ізотрансплантація:** донор і реципієнт є монозиготними близнюками
- 3 Алотрансплантація:** донором виступає людина генотипово відмінна від реципієнта
- 4 Ксенотрансплантація:** донором є тварина іншого виду

ПРИНЦИПИ БІОЛОГІЧНОЇ ЕТИКИ

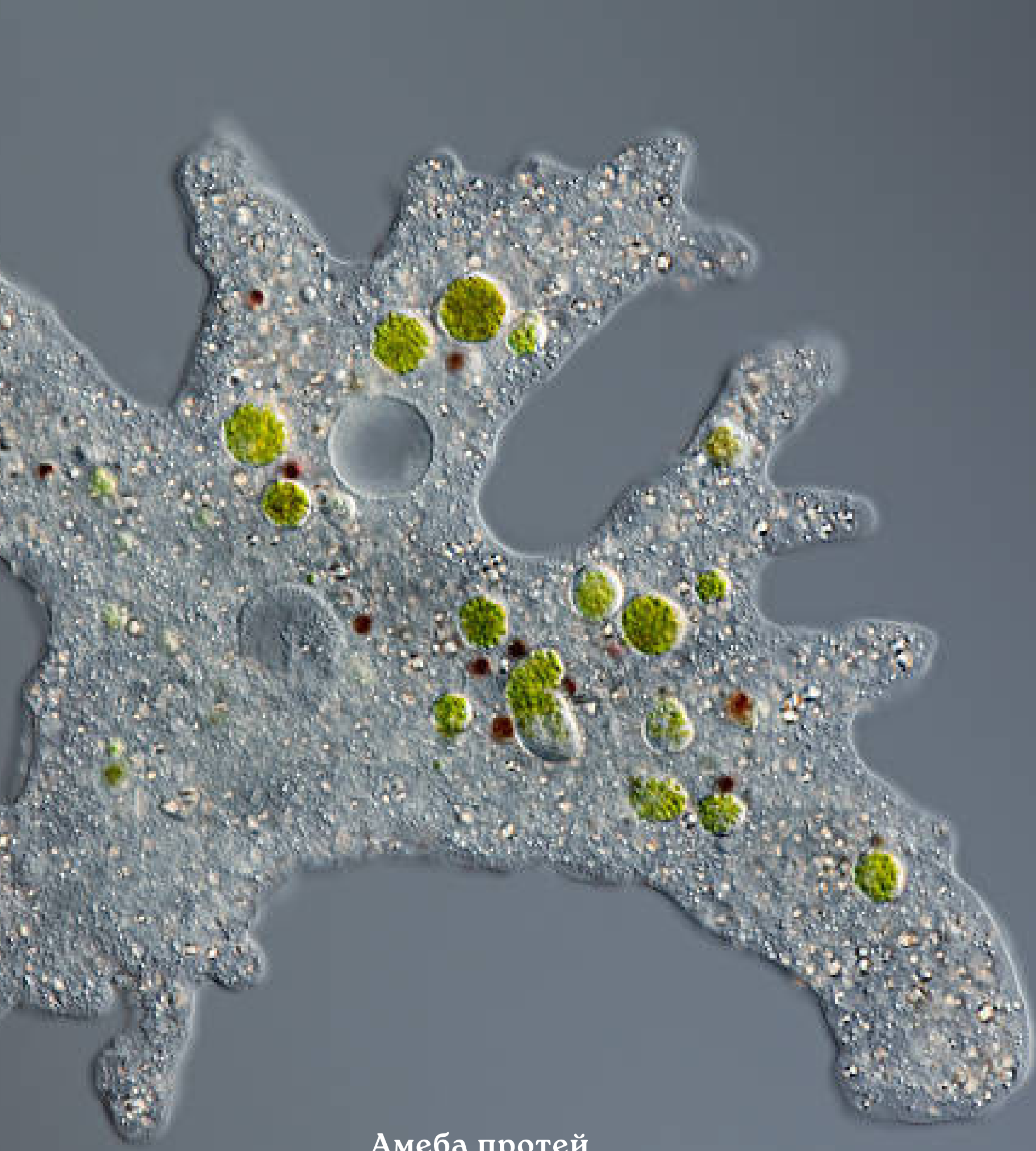
*Трансплантація тканин і органів робить актуальною проблему біоетики – моральних аспектів застосування цих технологій. Основні принципи біоетики, яких бажано дотримуватися для недопущення етичних проблем, запропонували американські вчені **Т.Л. Бічамп і Дж.Ф. Чілдрес.***

Такими принципами є:

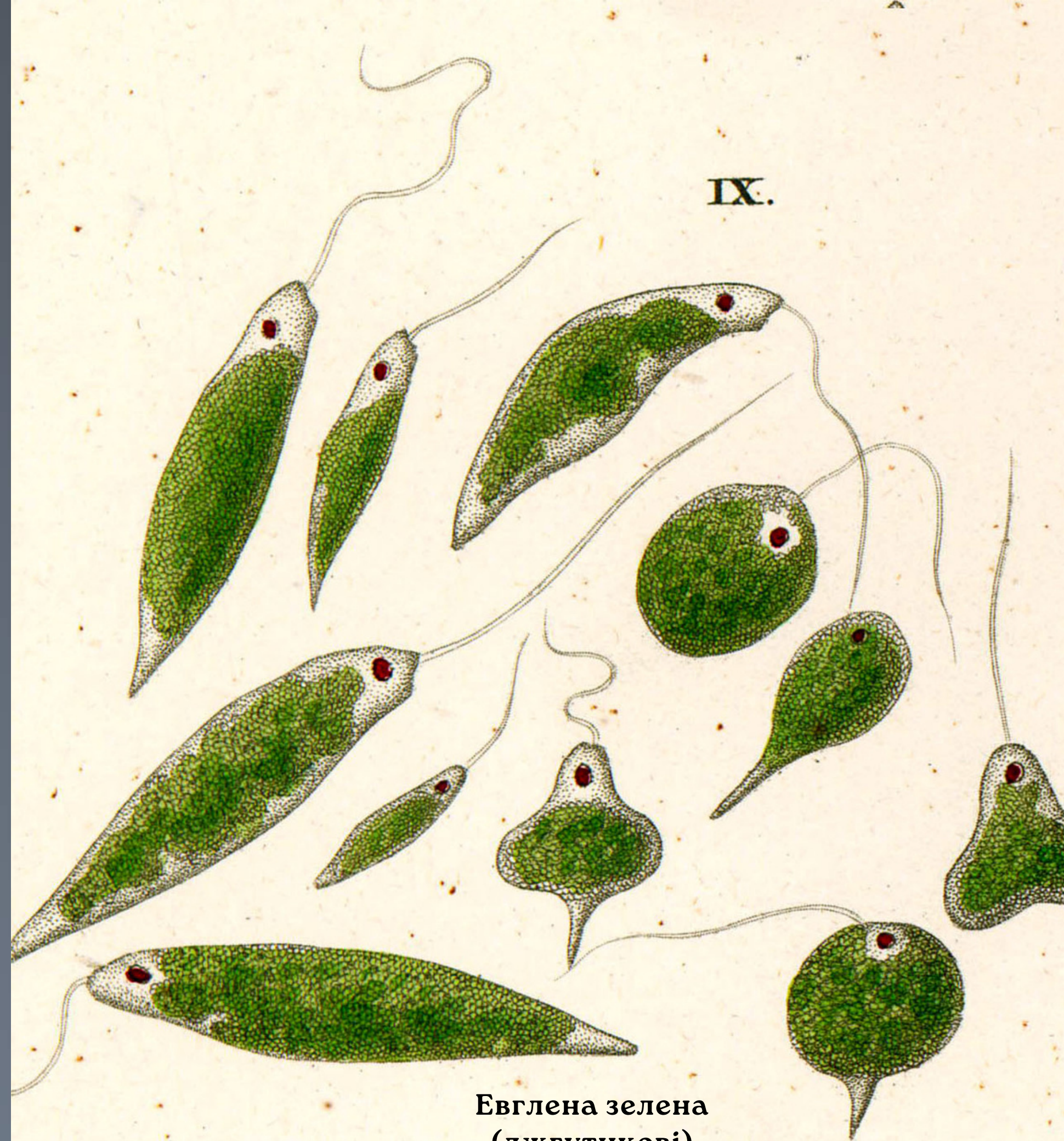
- 1** принцип автономії (індивід має право розпоряджатися своїм здоров'ям);
- 2** принцип «не зашкодь» (вимагає мінімалізації шкоди за медичного втручання);
- 3** принцип блага (лікар зобов'язаний здійснювати дії, спрямовані на покращення стану пацієнта);
- 4** принцип справедливості (вимагає рівного ставлення до всіх пацієнтів і рівного доступу до ресурсів для медичної допомоги).

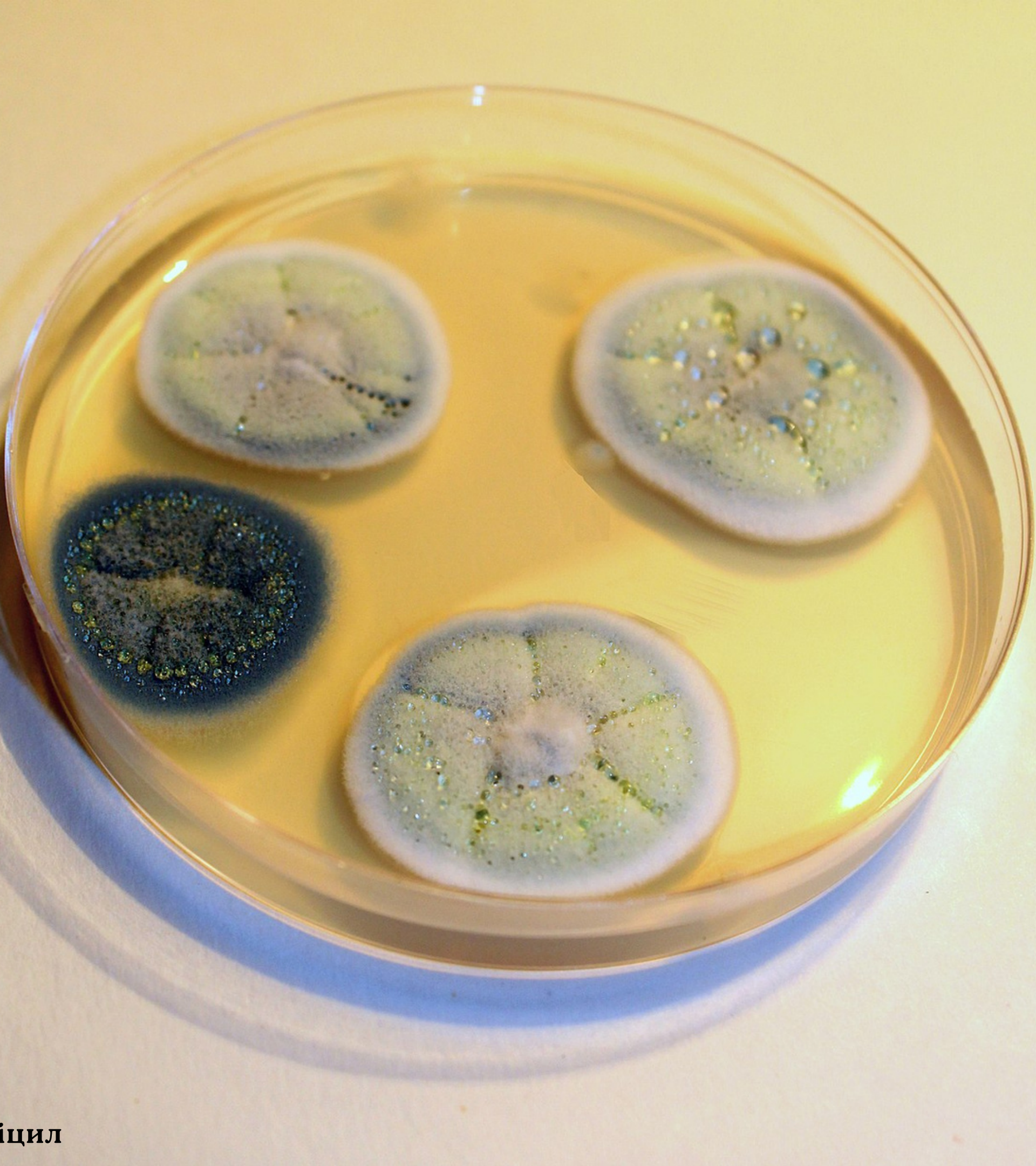

Амеба протей
(саркодові)

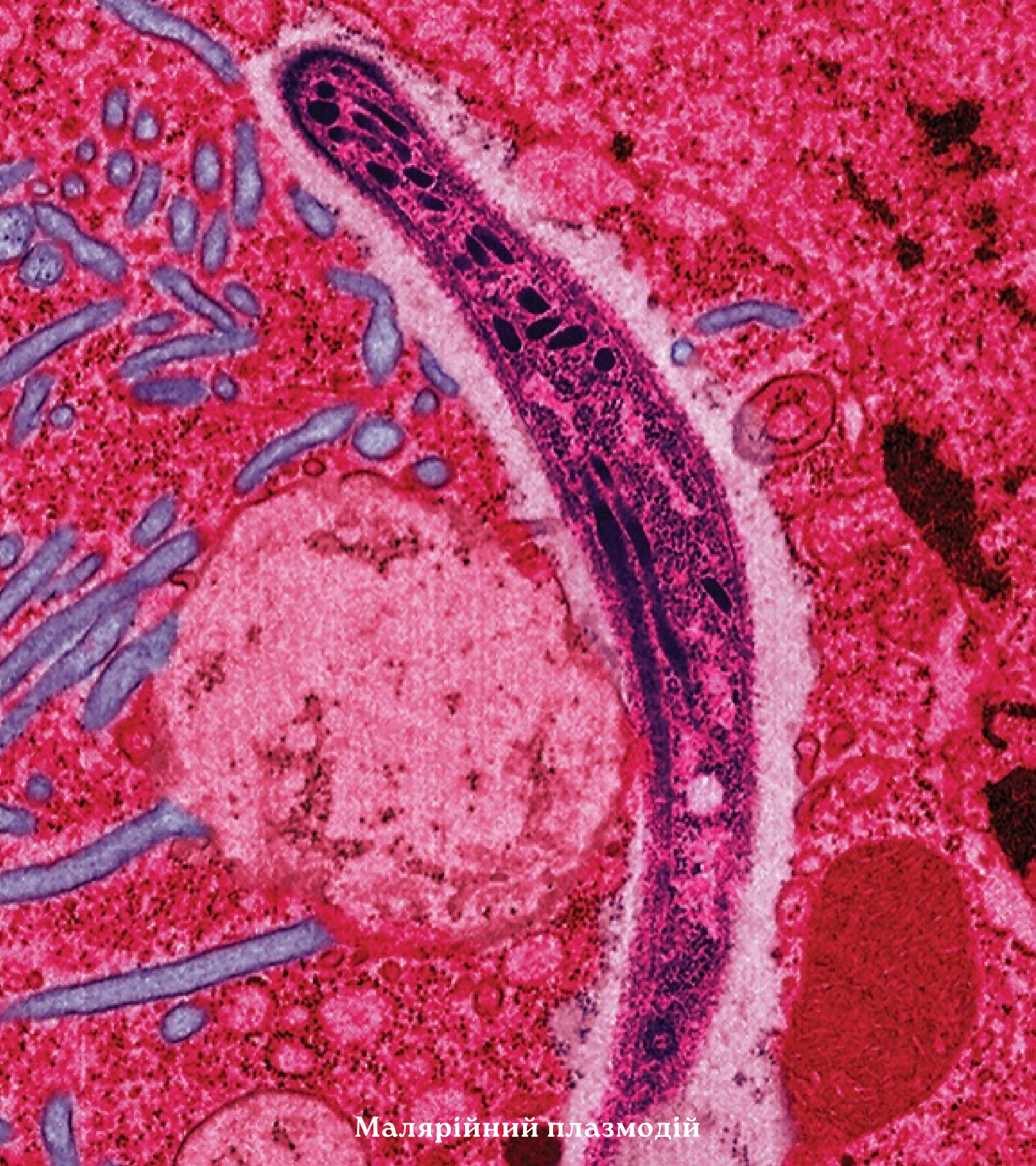
Евглена зелена
(джгутикові)

Пеніцил

Малярійний плазмодій

Малярійний комар

Прісноводна гідра

Мукор

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ !

